

[Larsen (Bjerre).]

har Indseende med, blev købt gennem en Indkøbsforening, bygget op, som Meningen er, netop til at fremskaffe førsteklases tuberkelfri Dyr.

Efter disse Bemærkninger skal jeg paa Flertallets Vegne tillade mig at anbefale de stillede Ændringsforslag til Vedtagelse.

Hans Conrad Koefoed: Da mit Partis Ordfører, det ærede Medlem Hr. Hans Pinstrup, ikke kan være til Stede i Dag, skal jeg paa hans og Partiets Vegne anbefale at stemme for de af Ministeren stillede Ændringsforslag, som er tiltraadt af et Flertal. Jeg finder, at Lovforslaget aabner Mulighed for, at de mindre Jordbrugere kan faa deres forskellige Indkøb foretaget paa en sund og økonomisk forsvarlig Maade, og det kan kun hilses med Tilfredshed. Det vil af Flertalsbetænkningen ses, at de enkelte Medlemmers Dispositionsfrihed tænkes bevaret mest muligt, hvad vi fra vor Side har tilstræbt under Udvalgsarbejdet. At Ordningen skulde gribe for stærkt ind i de lokale handlendes Salgsmuligheder, kan jeg ikke se. De vil jo fremdeles have de samme Muligheder for at sælge og endda have en bedre Garanti for, at Betalingen gaar ind. Da Lovforslaget saaledes giver Mulighed for baade Køb og Salg paa et sundt Grundlag, kan jeg hermed paa Partiets Vegne anbefale at stemme derfor.

Fibiger: Det er beklageligt, at der ikke har kunnet opnaas Enighed i Udvalget om dette Lovforslag, da man jo i Virkeligheden fra alle Sider er enig om, at man gerne vil stille Midler til Raadighed fra Statens Side, saaledes at de mindre Landbrugere kan faa Laan til Indkøb af Kreaturer og Maskiner. Jeg udtalte ved første Behandling, at det var et principielt Spørgsmaal for mit Parti og mig, at man bevarede Dispositionsfriheden for den enkelte, saaledes at den enkelte ikke kommer under Administration. Det ærede Medlem Hr. Hans Conrad Koefoed sagde, at Venstre havde tilstræbt at bevare Dispositionsfriheden for den enkelte. Det skal jeg ikke drage i Tvivl, men det er desværre lykkedes meget daarligt. Naar det er saadan, at Indkøbene skal foregaa i Fællesskab, bliver der ikke megen Dispositionsfrihed for den enkelte. Man har sagt, at man ikke er gaaet de handlende for nær, men naar man opretter saa store Indkøbsforeninger, at der skal være 400 Medlemmer i hver, er det jo givet, at man ikke kan komme til at handle med de lokale handlende, og der-

ved unddrager man disse den naturlige Omsætning, som der ellers er mellem de mindre Jordbrugere og de handlende paa Stedet. Dette at sætte Folk under Formynderskab udvikler ikke Initiativ, men bevirker tværtimod, at Folk vil regne med, at man bare kan gaa til de forskellige Bestyrelser og Kontrolører eller Sekretærer; hvem det nu er, som ordner Forholdene, og saa kommer Maskinerne eller Dyrene ind ad Døren, og saa maa man tage dem, som de er. Den Udvikling tiltaler ikke os, og jeg tror, at det i det lange Løb vil være uheldigt, at man opdrager de unge Husmænd og de mindre Landbrugere paa en Maade, saa de ikke selv kan foretage deres Indkøb, men at de ligesom sættes under Administration. Jeg har i Udvalget peget paa, og vil ogsaa gerne gøre det her, at de Etableringslaan, som Statshusmændene faar til Indkøb af Kreaturer og Redskaber, bruger de selv; de sørger selv for at faa købt deres Dyr, Maskiner, Vogne, og hvad det ellers er, under Tilsyn af Husmandsbrugskommissionerne; bare Tingene er anskaffet, bliver Pengene udbetalt, og jeg har efter det, jeg har haft med det at gøre, den Opfattelse, at denne Ordning har virket fuldt tilfredsstillende. Jeg kan bl. a. nævne, at de Kvier, man havde oppe i Vildmosen, og som blev tilbudt Husmændene, kom Husmændene selv op og saa paa, og de udpegede de Dyr, de vilde have, og købte dem, uden at det behøvede at gaa gennem nogen Indkøbsforening, gennem en Bestyrelse, som skulde godkende. Efter de Erfaringer, jeg har, har det virket tilfredsstillende.

Jeg forstaar godt, at Provinshandelskammeret har rettet en Henvendelse til Udvalget, hvori det siger, at det er ubilligt, at Vareomsætningen gennem de paatænkte Fællesindkøb bliver favoriseret ved Statsmidler paa Købmændenes Bekostning. Jeg har selvfølgelig ikke det mindste imod, at der dannes Andelsforeninger, Indkøbsforeninger; de har virket udmærket. Men naar man fra Statens Side stiller billige Penge til Raadighed, maa ogsaa alle Borgere stilles ens.

Det har ikke været muligt i Udvalget at trænge igennem med noget af dette. Selv ikke de liberale Partier, som de ønsker at kalde sig, har villet høre noget om, at den enkelte skulde have Frihed til at gøre, som han vilde. Under de Omstændigheder kan mit Parti ikke medvirke til Lovforslagets Fremme, selv om vi gerne vilde være med til at stille Midler til Raadighed, saaledes at de mindre Landbrugere derigennem kunde faa indkøbt de Kreaturer og Maskiner, som